

Time: 2:30 Hours

75 marks

Q.1: - Answer the following in one or two sentences (any six):

(12 Marks)

- State the rule of Simple constructive Dilemma.
- Define hypothesis
- State the rule of Modus Tollendo Ponens.
- Name the four valid moods of all figures of categorical syllogism having 'E' proposition as its conclusion.
- Identify and symbolise the rule in the following- Either it is raining or it is sunny. It is not raining. Therefore, it is sunny.
- What is the position of middle term in fig III of the categorical syllogism.
- State Aristotle's dictum and its meaning.
- Define mediate inference. Give an example.
- Reduce directly- Darapti
- State the types of Anumana/Nyaya logic.

Q.2: Write short notes on any two

(12 marks)

- Bob Brown's case.
- Vis Major
- Prove the special rule of Fig I of categorical syllogism
- Directive and expressive use of language.

Q.3: Solve any two questions

(12 marks)

a. Test the validity of the following categorical syllogism. Identify the figure. Give reasons.

- All philosophers are thinkers. Some students are philosophers. Therefore, some students are thinkers.
- All healthy foods are nutritious. No candies are nutritious. Therefore, no candies are healthy foods.

b. Reduce Indirectly- Baroco

c. Identify the following fallacy. Give reasons.

i) "Your plan to reduce greenhouse gas emissions is flawed and won't work." "Why should we listen to you? Aren't you the same person who failed biology in college?"

ii) During a court trial, a defense attorney says:- "My client should not be found guilty of burglary. He is the sole provider for his family, his spouse is sick, and his children depend on him. If he goes to prison, his family will suffer greatly."

iii) "Reading fiction is a waste of time because it does not provide any real benefit to people."

d. Identify the following fallacy if any in the following. Give reasons.

i) If he goes for a movie, he misses the class. He misses the class. Therefore, he goes for a movie.

ii) Either he likes sweets or junk foods. He likes sweets. Therefore, he doesn't like junk foods.

iii) Not a single Indian is American. Mahesh is not an Indian. Therefore, Mahesh is not an Indian.

Q.4: Answer the following questions. Question no 4(e) is compulsory and any two from (a), (b), (c), and (d) (39 marks)

a. Explain the following-

i) Kinds of agreement and disagreement. (7)

ii) Any 3 impediments to good reasoning. (6)

b. Explain the scientific notion of cause.

c. Discuss in detail verification of hypothesis.

d. Explain the concept of equality and justice in view of Peter Singer.

e. Construct the complex constructive dilemma, refute and rebut it. -

If a dam is constructed, the environment is affected, and if it is cancelled, people will face shortage of water.

वेळ: २:३० तास

७५ गुण

प्र. क्र. १. एक ते दोन वाक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही ६)

(२X ६ = १२)

अ. साध्या विधायक उभयापत्ती चा नियम स्पष्ट करा.

ब. सिद्धांत कल्पना परिभाषित करा.

क. मोडस टॉलेन्डो पोनेन्सचा नियम सांगा.

ड. निरुपाधिक संवाक्यात सर्व वैध आकृती मधील 'इ' विधान निष्कर्ष असलेल्या ४ प्रकारांची नावे द्या.

इ. खालील प्रमाणे नियम ओळखा आणि त्याचे चिन्हांकन करा. - एकतर पाऊस पडत आहे किंवा ऊन आहे. पाऊस पडत नाही. त्यामुळे ऊन पडते.

फ. निरुपाधिक संवाक्यात आकृती ३ मध्ये मध्यम पदाची जागा कुठे असते ?

ग. ऑरिस्टॉटलची उक्ती आणि त्याचा अर्थ.

ह. व्यवहित अनुमानाची व्याख्या करा. एक उदाहरण द्या.

ई. अपरोक्ष आकारान्तर करा. - Darapti.

ज. अनुमान / न्याय तर्कशास्त्राचे प्रकार सांगा.

प्र. क्र. २. टीपा लिहा. (कोणतेही २)

(६ X २ = १२)

अ. अ. बॉब ब्राऊन चे प्रकरण.

ब. विस मेजर

क. निरुपाधिक संवाक्यात आकृती I चे विशेष नियम स्पष्ट करा.

ड. भाषेचा निर्देशात्मक व अर्थपूर्ण वापर.

प्र. क्र. ३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही २)

(६ X २ = १२)

अ. खालील निरुपाधिक संवाक्याची वैधता तपासा. आकृती ओळखा. कारण द्या.

१) सर्व तत्त्वज्ञ विचारवंत आहेत. काही विद्यार्थी तत्त्वज्ञ असतात. त्यामुळे काही विद्यार्थी विचारवंत आहेत.

२) सर्व निरोगी पदार्थ पौष्टिक असतात. कोणतीही कॅंडी पौष्टिक नसते. म्हणून, कोणतीही कॅंडी निरोगी पदार्थ नाहीत.

ब. परोक्ष आकारान्तर करा. Baroco

क. खालील तर्कदोष ओळखा. कारणे द्या.

- i) "हरितगृह वायू उत्सर्जन कमी करण्याची आपली योजना सदोष आहे आणि कार्य करणार नाही." "आम्ही तुझं का ऐकावं? कॉलेजमध्ये बायोलॉजीमध्ये नापास झालेली तू च व्यक्ती नाहीस का?"
- ii) न्यायालयीन सुनावणीदरम्यान, बचाव पक्षाचे वकील म्हणतात:
"माझ्या क्लायंटला घरफोडीचा गुन्हा सिद्ध होता कामा नये. तो त्याच्या कुटुंबाचा एकमेव प्रदाता आहे, त्याचा जोडीदार आजारी आहे आणि त्याची मुले त्याच्यावर अवलंबून आहेत. जर तो तुरुंगात गेला तर त्याच्या कुटुंबाचे मोठे नुकसान होईल.
- iii) "कादंबरी वाचणे म्हणजे वेळेचा अपव्यय आहे कारण यामुळे लोकांना कोणताही खरा फायदा होत नाही."

ड. खालील तर्कदोष असल्यास ओळखा. कारणे द्या.

- i) जर तो सिनेमा पाहायला गेला तर तो क्लास चुकवेल. त्याने क्लास चुकवला. म्हणून तो सिनेमाला जातो.
- ii) एकतर त्याला मिठाई किंवा जंक फूड आवडतात. त्याला मिठाई आवडते. त्यामुळे त्याला जंक फूड आवडत नाही.
- iii) एकही भारतीय अमेरिकन नाही. महेश भारतीय नाही. त्यामुळे महेश भारतीय नाही.

प्र. क्र. ४. प्रश्न क्रमांक ४ इ. अनिवार्य आहे. खालीलपैकी (४अ, ४ब, ४क, ४ड.) कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

(१२X३ =३९)

अ.खालील प्रश्न समजावून सांगा-

- i) करार व मतभेदाचे प्रकार (7)
- ii) चांगल्या तर्कातील कोणतेही ३ अडथळे (6)

ब. कारणाची वैज्ञानिक कल्पना स्पष्ट करा.

क. सिद्धांतकल्पनेच्या सत्यापनाची तपशीलवार चर्चा करा.

ड.पीटर सिंगरच्या दृष्टीने समानता व न्यायाची संकल्पना समजावून सांगा.

इ. जटिल विधायक उभयपत्तीची रचना करा,खंडन करा-

जर धरण बांधले गेले तर वातावरणावर परिणाम होतो आणि जर ते रद्द केले तर लोकांना पाण्याची कमतरता भासेल.
